

ŠTĚPÁN MOLT, BÍLÁ HORA A STRŽENÍ MARIÁNSKÉHO SLOUPU V ROCE 1918, PEDAGOGICKÁ FAKULTA UK PRAHA 2008 – DIPLOMOVÁ PRÁCE

POSUDEK:

Problematika symbolického jednání či vzpomínkové kultury apod. se stejně jako podobná zkoumání slavností, pomníků apod. v poslední době těší stále většímu zájmu zahraničních i českých historiků, neboť odpovídá určitému odklonu od klasických, tradičních témat a zpochybňování přímých souvislostí mezi jednotlivými životními sférami. Není tedy divu, že i p. Moltova zaujala možnost prozkoumat, co pro českou společnost znamenalo stržení mariánského sloupu a více méně okázalé oslavování bělohorského výročí v prvních listopadových dnech roku 1918, tedy zároveň v prvních dnech po vzniku nového československého státu.

V zásadě dochází autor k závěru, že obraz Bílé hory se v této době začal výrazně měnit – značná část obyvatelstva měla dojem, že události, jichž byli právě svědky, zrušily platnost bělohorského prokletí, a k Bílé hoře už nepohlíželi se smutkem, nýbrž s pocity triumfu, vycházejícího v dějinné spravedlnosti. Jen okrajově (zatím) se objevilo pojetí, varující před nebezpečím nezvládnutého rozvoje státu a „druhou“ Bílou horou.

Moltova práce se dělí na několik částí. Nejdříve se zabývá speciálně problémem mariánského sloupu, v dalších kapitolách probírá obecnější otázkou reflexe bělohorské bitvy v různých prostředích – především v socialistickém, katolickém a evangelickém, navíc také ve školách. Za připomenutí stojí, že samostatné místo v této práci zaujímá i často opomíjená Morava, resp. několik moravských oblastí – Brno, Vyškovsko a Haná. Autor diplomové práce vychází takřka výhradně z denního tisku uvedené doby, což má tu výhodu, že mohl poměrně velmi dobře stanovit rozdíly odpovídající světonázorovým a politickým stanoviskům. Na druhé straně je jasné, že tím není pramenná základna ani zdaleka vyčerpána, nepochybně by se vyplatilo prozkoumat ještě prameny obrazové povahy (zejména humoristické časopisy), zabývat se asi i otázkou návrhů na pomník (kapitola v Pomnících a zapomnících není zřejmě úplná), podívat se na odraz Bílé hory v poezii; z knižní produkce spadá do zkoumaného období třeba ještě Nejedlého Bílá hora, Habsburg a český národ (1920). Na místě by bylo nejspíše věnovat větší pozornost i bělohorské tradici v průběhu 19. století.

Takové návrhy na rozšíření pramenné základny lze ovšem uplatnit prakticky u každé práce, a proto by měly být chápány spíše jako podnět pro její další rozvíjení a nikoli jako její znevážení. Není však pochyb o tom, že autor měl věnovat větší pozornost celkové kompozici své studie – ta působí dost nepřehledným dojmem, který číslování kapitol a podkapitol (byť budící dojem velké exaktnosti) nemůže smazat. Některé soudy se zbytečně opakují, některé pasáže, např. spekulace, proč Maur do své knihy nezahrnul také Bílou horu, považuji za zbytečné. Tyto nedostatky nejsou nepochybně způsobeny tím, že by si autor nevěděl rady, ale velkým spěchem a nepozorností. To je patrné z poměrně velkého množství pravopisných chyb, nevhodných formulací (např. mariánský sloup byl posvěcen Ferdinandem III. – zřejmě tam mělo být: za přítomnosti Ferdinanda III.; na rok 1918 připadlo 302. výročí bělohorské bitvy – ve skutečnosti však šlo o 298. výročí). O tom, kdo byl František Jan Zoubek, je možno se poučit nejen v Ottově slovníku naučném, ale i velmi pohodlně na internetu, není proto dobře psát o něm jako o jistém Zoubkovi apod.

Celkově tedy soudím, že autor nevyužil všech svých možností. Z toho důvodu navrhuji hodnotit jeho práci stupněm velmi dobře. Bude nepochybně záležet i na tom, jak se mu podaří svou práci obhájit.
